

King Camp Gillette (5 stycznia 1855 w Fond du Lac - 9 lipca 1932 w Los Angeles)

*Mister Gillette z hrabstwa Fond-du-Lac
goląc się brzytwą zaciął się tak,
że ledwie betką
pomysł z żyletką
z takim nazwiskiem musiał być wszak.*

(ebs)

King Camp Gillette, amerykański wynalazca, opracował i opatentował żyletkę z dwoma ostrzami do maszynki do golenia.

Urodził się w 5 stycznia 1855 roku w Fond du Lac (franc. "dno jeziora") jako syn urzędnika urzędu patentowego George'a Wolcotta (1824–1903) i Fanny Lemiry (1828–1926). W młodości co wieczór słuchał od ojca historii o wynalazkach, które ten poznawał tego dnia w swej pracy. Wychował się w Chicago. W 1871 roku jego rodzinny dom został zniszczony w pożarze, w związku z czym w wieku 17 lat Gillette przerwał edukację i zaczął prowadzić obwoźny handel.

W wolnym czasie opracował kilka drobnych wynalazków, na które uzyskał patenty. W 1891 roku został przedstawicielem handlowym firmy Baltimore Seal Company, której właścicielem był William Painter. Painter zachęcał nowego pracownika do opracowania prostego, taniego i zdatnego do masowej produkcji wynalazku, stając się tym samym dla Gillette'a mentorem.

W 1895 roku Gillette wymyślił prostą i taną żyletkę do golenia z dwoma ostrzami, która miała być wyrzucana po stąpieniu. W celu opracowania technologii produkcji zwrócił się do inżynierów *Massachusetts Institute of Technology*, ale ci poinformowali go, że masowa produkcja cienkich, twardych i tanich ostrzy **nie jest możliwa**.

Pięć lat później Gillette poznał inżyniera Williama Nickersona, z którym w 1901 roku założył kosztem 5.000 USD firmę *American Safety Razor Company* i zbudował maszynę do produkcji żyletek. W kolejnym roku firma zmieniła nazwę na *Gillette Safety Razor Company*.

Produkcja seryjna rozpoczęła się w 1903 roku, rok zamknięto sprzedażą 51 maszynek i 168 żyletek. Dopiero w kolejnym roku sprzedaż - dzięki reklamie - przybrała masowy charakter, a ilość wyprodukowanych maszynek i żyletek oscylowała wokół 100.000 sztuk. Te pierwsze stalowo-węglowe nożyki z uchwytem wystarczały na ok. 20 goleń i sprzedawane były w opakowaniach po 12 sztuk.

W 1908 roku firma posiadała już kilka fabryk w poza Stanami Zjednoczonymi, a wszystkie zakłady produkowały kilkadziesiąt milionów maszynek i żyletek rocznie. Ponieważ na każdym pudełku Gillette umieszczał swój portret, wkrótce stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych ludzi w kraju. W czasie I wojny światowej Gillette zdobył rządowy kontrakt na zaopatrzenie armii, dzięki czemu mógł dotrzeć do dużego grona potencjalnych klientów.

Swoją strategię Gillette oparł na sprzedaży maszynek poniżej kosztów i na zarabianiu na sprzedaży żyletek, dlatego też do końca życia walczył sądowo z konkurencją, której zarzucał naruszanie jego patentów. W grudniu 1929 roku Gillette podpisał z ZSRR umowę o budowie fabryki pod Moskwą, ale wkrótce potem dyktator Józef Stalin zamknął kraj na obce inwestycje i do realizacji inwestycji nie doszło. Fabryki w ZSRR postawiono dopiero w 1973 roku - już po śmierci Gillette'a.

Gillette pozostał prezesem koncernu do roku 1931, ale już w 1913 roku wycofał się z bieżącego zarządzania przedsiębiorstwem. Z czasem coraz mniej czasu poświęcał firmie, pisząc książki krytykujące kapitalistyczną konkurencję i podejmując nieudane próby pozyskania ropy z łupków.

Zmarł 9 lipca 1932 w Los Angeles.

<https://www.youtube.com/watch?v=xSVaRO8hFMA>

Żyłekta - ostrze maszynki do golenia oraz golarki elektrycznej, które w przeciwieństwie do brzytwy umożliwiają usuwanie zarostu na twarzy i owłosienia z innych części ciała w bezpieczny sposób, znacznie redukując możliwość zranienia, nawet jeśli jest używana przez osobę niedoświadczoną. Współczesne żyłетки wykonywane są ze stali nierdzewnej.

Polska nazwa wywodzi się oczywiście od nazwiska wynalazcy Kinga Campa Gillette'a. *Grom*, fabryka żyłetek w Krakowie, działała od 1932 roku.

Do naszych czasów żyłетки dwustronne i maszynki na takie żyłетки dotrwały bez większych zmian. Ostrza jednostronne są produkowane również do dziś. Przez lata dodano jedynie nowe kształty otworów wewnętrznych (ze względu na walkę konkurencyjną) oraz zmieniano materiał ostrza. Najnowszą zmianą było pokrycie żyłetek teflonem wymyślone przez firmę *Wilkinson Sword*. Obecny kształt otworu wewnętrznego został zaprojektowany przez Gillette na podstawie rozwiązań przejętej w 1930 roku firmy *Probak Corporation*.

(oba hasła wg Wikipedii)

*

Od korka do żyłетки

Jednorazowy korek do butelki to z marketingowego punktu widzenia produkt idealny. 30-letni King Camp Gillette, sprzedawca w firmie produkującej korki, od dawna myślał nad takim wynalazkiem.

Gillette codziennie rano goli się brzytwą, ciężką i tępą, której nienawidzi. Wpada na pomysł produkcji 'jednorazowej brzytwy', robi szkic, w sklepie żelaznym kupuje zwój cienkiej blachy. Za 16 centów można zrobić 500 ostrzy! Opętany ideą przez lata walczy z przeciwnościami, szuka fachowców, którzy potrafiliby ostrza wyciąć i zaostrić z obu stron. Bez skutku. W końcu znajduje sojusznika - w budowie maszyny do produkcji ostrzy pomaga mu inżynier William Nickerson. W 1903 roku, po dziesięciu latach zmagania i zainwestowaniu 25 tys. dol. rusza produkcja ostrzy. Można je kupić u jubilera, w perfumeriach i sklepach z produktami żelaznymi. Stalowo-węglowe ostrza z uchwytem starczały na 20 goleń i były sprzedawane w pudełkach po 12 sztuk. W pierwszym roku przedsięwzięcie robi klapę - kupiono zaledwie 168 ostrzy. Dzięki fachowcom od reklamy w następnym roku firma sprzedaje 1,2 mln sztuk! Mimo sukcesu Gillette nie wierzy w kapitalizm, publikuje teksty przesiąknięte ideami socjalizmu utopijnego. Snuje wizje o ekomiastach, szklanych domach ogrzewanych słońcem i energią z wodospadu Niagara. Jego plany polityczne nie mają jednak szans na sukces. Odwrotnie niż patent nazwany jego nazwiskiem. W 1915 roku firma Gillette sprzedaje 70 mln żyłetek. Gwiazdy Hollywoodu zaczynają golić nogi i brwi.

fragment artykułu Katarzyny Bosackiej "Historia z buta wzięta" (Wysokie Obcasy, 21.12.2008)